

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 26 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 26 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารเป็นการบริหารงานในภาพรวม ไม่เฉพาะเจาะจงเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง คณะกรรมการที่มาจากส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานมากขึ้น ทั้งด้านการติดต่อประสานงานทั้งองค์กรของรัฐและเอกชน การจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ทั้งงานบุญ งานประเพณีต่างๆ ทำให้โรงเรียนได้มีส่วนร่วมกับชุมชนมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของวรากร วงศ์ดาว (2547 : 64) ได้ศึกษาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่า และบ้านม่อน อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมมากในการสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา 2553 : 2) หมวดที่ 5 ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐกำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ตาม (มาตรา 34) ระบุว่า คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและนโยบายของรัฐ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างแท้จริงของคนในชาติซึ่งรัฐได้เปิด โอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาที่มุ่งสนองความต้องการของสังคมและบรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างแท้จริงการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาชุมชนเหล่านั้นต้องมีความเข้าใจแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในแต่ละด้าน ได้แก่ด้านการบริหารวิชาการด้านการบริหารงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปและมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษากระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง โดยการให้ความสำคัญกับการปฏิรูปด้านต่างๆคือ ปฏิรูประบบการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการศึกษา ปฏิรูปครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ปฏิรูประบบทรัพยากรเพื่อการลงทุนทางการศึกษา ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบาย

ในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษา โดยการปฏิรูปการศึกษา แล้วกำหนดแนวทางในการปฏิรูปไว้ 4 ด้าน คือปฏิรูปสถานศึกษา ปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตร และปฏิรูปกระบวนการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของพลทรัพย์ นาคานาคา (2552 : 96 - 101) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรนุช คำสิงห์ (2555 : 93 - 94) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า 1) ระดับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านงบประมาณ ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนด้านการบริหารงบประมาณ ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมีระดับการมีส่วนร่วมเป็นลำดับสุดท้าย คือการประเมินผลการบริหารงบประมาณ อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนยังมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญของงาน การมีบทบาทในการบริหารงบประมาณ และการมีส่วนร่วมในการช่วยระดมงบประมาณช่วยเหลือสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาคำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพค่อนข้างน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรนุช คำสิงห์ (2555 : 93 - 94) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า 1) ระดับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านงบประมาณ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่าการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยดังนี้ คือด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการ บริหารทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ควรนำการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายด้านการบริหารทั่วไป การจัดหางบประมาณช่วยเหลือสถานศึกษาเพื่อมาใช้ ในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดตั้งกองทุนให้แก่บุคลากรและนักเรียน

1.2 ผลของการวิจัยสามารถนำไปใช้การประกอบการวางแผนการส่งเสริมให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ การเข้ามามีส่วนร่วม ในการวางแผนบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล รวมทั้งการติดตามการดำเนินงานบุคลากร ในสถานศึกษาและการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการอบรมในเรื่องการติดตาม งบประมาณของสถานศึกษา และการมอบหมายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามี ส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาให้มากขึ้น ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วน ร่วมในการเป็นกรรมการพิจารณางบประมาณ การวางแผนงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา ด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานใน รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ
- 2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ มัธยมศึกษา เขต 26
- 2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาขั้น พื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

“กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.”

ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 124 ตอนที่ 24 ก. หน้า 29 – 33, พฤษภาคม 2550.

“กฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธาน

กรรมการและกรรมการ วาระดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546.” ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 120 ตอนที่ 129 ก, ธันวาคม

2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

_____ หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ

สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา.(เอกสารประกอบการอบรม).

นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2550.

_____ แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์

และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา 2550. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550.

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26, สำนักงาน. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน. เอกสารประกอบการบรรยายในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา ณ สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 วันที่ 5 มิถุนายน 2555.

_____ รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ปีการศึกษา 2554. : สพม.26, 2555.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.

กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ, 2545.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. คู่มือการสรรหาและเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ, 2550.

จันทร์านี สงวนนาม. ทฤษฎี และแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์,

2545.

จำเนียร พลหาญ. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา

(ปรับปรุงครั้งที่ 2). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2553.

- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ ค.ค.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ทัศนาศ แสงศักดิ์. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้นข้างอุตสาหกรรมกรม
อาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ค. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2539.
- ทินกร หอมกุล. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่ การศึกษา
สุพรรณบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
สุโขทัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2546.
- นงชนก ตุ่มฉาย. การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับ โรงเรียน
มัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา) สุโขทัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2546.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น(ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร :
สุวีริยาสาส์น, 2553.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. แนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ, 2542.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 127 ตอนที่ 44 ก. หน้า 2,
กรกฎาคม 2553.
- พีระ พรนวม. สรรพชาติต่อหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- พลทรัพย์ นาคณาตา. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552.
- ภาวนา วงสว่าง. การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ คศ.ม.(การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก. หน้า 23 - 24,
สิงหาคม 2550.
- รัชญา มั่นทน. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานอำเภอ
พิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา) สุโขทัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2546.

- วรรณ วงศ์ดาว. การศึกษาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถม : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าและโรงเรียนบ้านม่อน อำเภอสอง จังหวัดแพร่. **ปริชญานีพนธ์** ค.ม.(การบริหารการศึกษา) อุดรดิตต์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์, 2547.
- วิทยา แสงจันทร์. สภาพการมีส่วนร่วม และความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา**จังหวัด**หนองคาย. **ปริชญานีพนธ์**การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- วัชระ สกุล ณ มรรคา. การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน**ประถมศึกษา**ขนาดใหญ๋ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. **วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)**. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.
- สมชิต ชันขวา. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา**ขั้นพื้นฐาน**ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. **วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)** ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.
- สมยศ นาวิการ. การบริหารและพฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ, 2545.
- สมเดช สีแสง. คู่มือปฏิบัติราชการ. พิมพ์ครั้งที่ 3 อุทัยธานี : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านกฎหมาย, 2543.
- สัมพันธ์ กางเพ็ง. (ตุลาคม - พฤศจิกายน 2544). "การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา," **ข้าราชการครู**. 22 (1) : 10 - 12.
- ตำราญ หาญประเสริฐ. การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา**ขั้นพื้นฐาน**โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูเขียว จังหวัดขอนแก่น. **วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)** ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.
- สุรศักดิ์ นานานุกูล และคนอื่น ๆ. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ทวี, 2541.
- อรนุช คำสิงห์. บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา**ขั้นพื้นฐาน** สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. **วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2555.
- ออดศักดิ์ ชาภิรม. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา**ขั้นพื้นฐาน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. **วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2548.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาใน**รูปแบบ**การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุภาวดีพร้า, 2543.

- เอกชัย กี่สุขพันธ์. การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ, 2538.
- แอนนา หงส์สามสิบเจ็ด. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา ของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(ศึกษาศาสตร์) ศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- Delaney, Rebecce. (1997). "Parent Participation in Education Decision Making : A High Stakes
Procedure" **Dissertation Abstracts International** ; 50(2) : 24 – 28 ; March.
- Fowler, M.B. (1986, March). The Relationship Between Teacher's Perceived Participation in
Educational Decision Making and Teacher Morale in Selected Elementary schools
in Targeted Southeastern States. **Dissertation Abstracts International**, 46(1), 3204-A.
- Krejcie, R. V. & Morgan D. W. (1970). **Determiniting sample size for research activities.**
Education and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607 - 610.
- Lithwood, Kenneth. (1998). Forms and Effects of School Based Management. In **Education policy,**
6, 3.
- Nadocie, C.A. (1993). A study of The Relation Between Participation in Decision – Making and
School Culture and Perception of Job Satisfaction Among Teacher. **Dissertation
Abstracts International** ; 54(06).
- Rideout, Frederick David. (1997). "School – Based Management for Small School in New
Foundland and Labrador" **Dissertation Abstracts International** ; 57(08).